

Előfizetési díj.

Videkre ostán vagy helyben hazhoz hordva

Égő évre	18 frt.
Félévre	8 frt.
Negyedévre	4 frt.
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik: indennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESEBBI CIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszór hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest Haasensteint et Vogler hirdetés közv. irodája. Weiss Márk hirdetések felvételi irod. Budapest szerviztőrtő 5. sz. Braun Ede hirdetésményi ügynöksége, József kör 10. sz. 1. emelet

Nyitási cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

LŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”
politika és közgazdasági napilap

hatodik évfolyama harmadik évnegyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Égő évre	18 frt.
Félévre	8 frt.
Negyedévre	4 frt.
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legelőszörűbben postai utalvánnyal alólírt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyit egyezre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,

a „Kelet” kiadója.

A török győzelem jelentősége.

(S) Egy német lapban azt olvastam, hogy a török győzelem európai győzelem. E helyesen fejezi ki a török hadsereg győzelmének jelentőségét; mert ha el lesz ére az, hogy a keleti kérdés európai mért ne legyen magára, ha a nemzetközi ügyben és a keleti statusquo meg nem zavartatik, azt bizonyára leginkább a Törökország győzelmének fogjuk köszönni; mert, hogy a diplomatiának és főleg Andrássy grófnak is van, vagy jobban mondva: lesz e tekintetben érdeme, az kétségtelen, miután a zöld asztalnál és a zöld asztal alatt is sok érdeket kiegyenlítni, sok szándékot lekötöni kelleddig is, hogy fél ne vessessék a nagy kérdés és háború ne keletkezzen a hármasszövetség tőzjái közt. De erre is nagy befolyással volt az, hogy Törökország tökéletes fölött vívott ki magának a háború megindulása óta Szerbia felett, úgy hadászati, mint taktikai és diplomatiailag tekintetben. beteg ember nem csak azt bizonyítja, hogy él, de azt is, hogy azon a területen, mely fennsége alatt van, még mo: is csak ő az egyedül lehetséges hatalom; mert bir az állami erő leglényesebbikével: a helyzet szükségéinek megfelelő hadszervezettel és egyszerűsággal a absurdum van tőve az a gon-

dolat, hogy keleten Szerbia lenne hivatala a török porta helyét elfoglalni; mert eltekintve szellemi és nemzeti gyengeségtől: katonai szempontból is képtelenek bizonyult erre. Képzeli csak el, hogy Boszniában az erősebb mahomedán lázadna fel ellene: képes lenne-e fegyverben tartani ezt? És ha nem: milyen kilitás lenne ott az állami rendre és haladásra, hol ilyen fensőség lenne.

Pedig a porta helyzete szerfelett megnehezítve és a felkelők, valamint Szerbia feladata meg könnyítve volt a diplomatiailag magatartása által; mely csak látszólag viselte a semleges szerepet; de a portával szemben felállított követelései (bár előismerjük, fontos, európai érdekből) a felkelőknek és Szerbiának szép kilitásokat nyújtott, hogy ne is beszéljünk azon tekintélyvesztésről, melyet a porta ez eljárás által szenvedett és azon felhivatalos segélyről, melyben a felkelők és Szerbia Oroszország részéről részesültek.

És bármily nagy tisztelettel viseltessék is valaki Oroszország hűségese szövetsége iránt, még sem folythatja el azt az aggodalmat, ki a történetet és Oroszország törekvéseit ismeri, hogy Szerbia győzelme esetén Oroszország annak meggyőződésével melletti lett volna és ezzel felmerült volna Törökország feldarabolásának eshetősége is. Csak ennek győzelme tette fölséges és kérdést és így valószínűleg superálta a Bosznia sorsa iránti intézkedést is, a mi igen nagy jótétemény, a mi monárchiánkra nézve, mert bizony lidércznomás erre nézve az, hogy ha Törökország meg nem tarthatja Boszniát, ki bírja azt? Jó, hogy most legalább, azt a végzetes „ha-t” kitörölje a porta győzelme.

Nem állunk jól azért, hogy még most is minden eshetőség ki van zárva a diplomatiailag konfliktusra, a keleti kérdés nagybombáitól felmerülésére és így a boszniai kérdésre nézve is, de az tagadhatatlan, hogy a legplausibilisebb ürügy és alkalom erre, a porta győzelme által mellőzve van.

Sőt ennek van még egy jelentősége: ez az, hogy a porta ez által oly önbizalmat, oly erőt nyert népei és oly hitelt Európa előtt, mint az 1851-ki hadjáratnál és ha ez 20 évi békét szerzett neki, most és (ha valami ügytelenség vagy diplomatiailag bűn közbe nem jött) kilitása van egy kis respiriumra, ha ezt belülszívi rendezésre használja, akkor meg van mentve, különben elveszett és vele — az európai béke.

A károlyvárosi elfogottakról a „B. C.”-nek a következőket távirják Zágrábról: Begovics asperas a legveszedelmesebb izgatók egyike; barátja Miletiosnek, ki a szerb egyházi congressusokban főtörőnek toltta őt mindig előre. Senki sem tartottoly államellenes, gyűlöletes beszédek, mint e jótörk agitátor, kinek kisebb gondja is nagyobb volt közsébeli jótétéről.

Begovics föllépése folytán záratta be Eötvös annak idejében a szerb egyházi congressust. Begovics a délmagyarországi izgatókkal folytonos összeköttetésben volt a Károlyvárosban, hol a püspökségre s később a szerb egyházi congressus bizottsági tagjára eredménytelenül aspirált, ismételt demonstratiókat rendezett Magyarország és a horvát unionisták ellen; nem rég pedig formális botrányt rendezett a károlyvárosi püspöknek, Zsivkovicsnak.

Begovics különben már ismételt volt fenytő vizsgálat alatt, azonban bizonyítékok hiánya miatt folyton felmentetett. Bizonyosként emlegetik, hogy még több elfogatás is fog történni, különösen a határvidéken.

A háború.

A törökök előnyomulása folytán Szerbia utolsó hadserege, mely még török területen állt, szintén hazahívott. Az Ibar sereg Krusevác védelmére visszatért Sjenicza alá, de előbb csatát vívott, mely rá nézve verességgel végződött. Ma a Morava völgyében összpontosul csaknem az egész szerb haderő s itten készül az előnyomuló törökökkel megütközni.

Ragusából ma ismét azt híreztetik, hogy Mukhtar serege Trebinjében komoly veszélynek van kitéve. Másrészt a montenagroi hivatalos lap azt jelenti, hogy Nikita a fejedelem seregével Boszniába és Albániába készül indulni. Ez kétségtelenül nem saját jószántából teszi; elhagyja Trebinjét, s így ismét utat nyit Mukhtar pártjának. Ez nem történhetik más okból, mint hogy Dervis pasa elé képtelen menni, ki 10 ezer emberrel gyors menetben siet Trebinje felé. Hogy tehát a montenagriai két tűz közé ne jussanak, Trebinje ostromát már legközelebb félbe fogják szakítani.

A törökök önkényeskedését illetően a porta erőlyes rendszabályokat fogantatott. Osman pasa hadtestének összes dandárparancsnokai rendeletet kaptak, hogy az önkényeskedéseket oszlassák fel és úgy az önkényeskedéseket mint a cserkeszeket 10 emberenkint oszlássák be a száradokba. Ez intézkedés több hatalom diplomatiailag közbelépése folytán történt.

Widdinben f. hó 1-én nyilvánosan kivégezték 4 cserkeszt, kik fényes nappal Widdinben meggyilkoltak egy hat főnyi bolgárca-

dot. Abdul Kerim pasa napiparancsot adott ki az összes seregnek, hogy minden rablás halállal büntetettik.

Zajcsár eleste is egyik legkeserűbb csatája a szerbeknek; őt azt hitték, hogy Knyazevác, Vratarnitza és Zajcsár erődítésére rop-pant gond fordítottak, e pontokat bevehetetleneknek hitték. És ize a Knyazeváci csata és a törökök megkerülési manőverje elég volt arra, hogy a szerbek az egész Timok-vonalat feladni kényszerüljenek. A főhadiszálláson f. hó 5-én határozták el Zajcsár kiürítését és így már nem maradt idő a vár hármasszövetségnek lerombolására; sietni kellett, nehogy Csernajeff és Lesjanin bekerítettessenek és elfogassanak.

A lakosság is rögtön menekült; 80 faluból üzent ki a szerb haderő, a lakosság, mely jobbra oláhokból áll, Romániába menekült.

A szerb hadsereg veszteségei igen jelentékenyek. Az öt heti háborúban a szerb sereg legalább is 12.000 embert veszített, kik elestek, megsebesültek, megbetegedtek, harczképtelenekké lettek, vagy eltűntek. Hivatalosan nem akarják ezt bevallani, pedig inkább mondhatjuk, hogy e szám kicsinyített. A Banjából Alexinacz és Deligrád felé vezető szorosokban 70.000 ember van; e seregben 4 hadosztály Hramada, Derwent és Knyazevácnál gen sokat szenvedett.

A Drinánál 10.000 ember, az Ibarnál 10 ezer ember áll.

Csokak Anticstól a hír érkezett, hogy 12 zászlóalj anatóliai redif jött meg Trapezuntból és már Mitrovicznál van; eszerint Anticsnak is vissza kell vonulnia.

A Drina-seregénél is nagy a változás, erre nézve az volt a határozat, hogy Nikitza mihelyt végezni fog Mukhtar pasával. Most azonban át egyesülni fogna Alimpicszal. Arazonban kétségtelennek látszik, hogy a Timokmenti események miatt Alimpics kénytelen lesz a Drinán átvonulni.

A legújabb hadmozdulatokról Belgrádból aug. 9-ről ezeket jelentik: Ugy látszik, hogy Osman pasa csak látszólag menesztette seregét a Duva felé, de az ő 88 zászlóalj, 3 ezred lovasság és 5 tüzérből álló hadtestek voltakép a Knyazevác és a bányái szorosok előtt egyesülni fog Achmet Eyub pasával. Csernajeft tegnap egy-sült Horvátovicsra.

A két hadtest, mintegy 4 hadosztály úgy állott föl, hogy uralkodnak a szorosok és az azokon túl fekvő magaslatok felett. Paracsinig az u. n. konstantinápolyi uton minden alkalmas pont erődítve van. Nisből egy török hadtest megy Alexinacz ellen. A törökök nyilván egyszerre meg fogják támadni

Banját és Alexinaczt, de az utóbbit csak látszatra.

A dunai török erősségek fölszereléséről írják Viddinből aug. 2-ról a „Col. Corr.”-nek:

Bár Viddint az utóbbi hetekben fölszerelték, néhány nappal ezelőtt új rendelet érkezett Konstantinápolyból, hogy az erősség teljesen védelmi állapotba helyeztessék. Élelmiszert 18 ezer ember számára 6 hónapra kell beszerezni. Ugyanily tartalmu parancsok mentek Várnába, Ruscsukba, Szilisztriába, Sumlába és más dunai erősségekbe; egyszersmind 40 mérnökkari tisztet küldtek a nevezett várakba részint a működő hadseregtől, részint Konstantinápolyból, hogy a szükséges erődítési munkákat haladéknél fogatva vegyék. Ez intézkedéseknek itt komoly jelentőséget tulajdonítanak. Atsim pasa főkörmányzóknak tegnapelőtti váratlan ideérkezése szintén sok beszédre ad okot.

Bécsi diplomatiailag körökben — így távirják onnan a „Daily News”-nek — igen kritikusnak tekintik a helyzetet. Attól tartanak, hogy ha a szerbek ezentul is megverték a törökök káltal, Oroszország meg fogja lepni a világot egy gyorsan elhatározott intervenció által, mert Oroszország jól tudja, hogy Szerbia cserbenhagyása az orosz befolyásnak végét jelentené a dél-szlávok fölött.

A török külügyér aug. 7-ki kelettel következő sürgönyt intézett a török követ-ségekhez:

„Gurgusovác 3 napig tartott csaták után csapataink kezébe került. A szerbek veresége teljes volt és pedig annál inkább, mert az ellenség jelentékeny csapatokat összpontosított az erőiben és erős sáncokkal vette körül magát, de melyek nem állhattak ellent csapataink támadásának. A bombázás következtében Gurgusovác leggett.

Sinidse mellett katonáink a magaslatokról elűzték az ellenséget és elfoglalták az általa megszállott erődítményeket; csapataink, melyek számos foglyot, hadi szert és vágómarhát ejtettek zsákmányul, a határon túl üldözték az ellenséget.

Hassan pasa Tsoka felől támadást intézte, Gralak mellett ütközött össze az ellenséggel, fél órára Zajcsártól; a szerbek szétvertek és futásnak indultak. Csapataink üldözve az ellenséget, átkeltek a Timokon s tüzésérgön röppentyűkkel fölégették két szerb falut. A Morava mellett Erekofta, Bilek és Beni-Paitra falvaknál is megverettek a szerbek, úgy szintén Kis-Zvorniknál is.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

MARGIT.

Lélektani rajz

SZÁSZ BÉLÁTÓL.

I.

185. máj. 25.

Uram! anyja, nővére szerelmére kérem önt — azt szelid szemei elárulják, hogy gyöngéd, szelid körben él! — kérem a könyörület szent neire: ne kövessen engemet. Az én lépteim nyámban szenny és mocskok támad! Ah ne kövessen többé... Hiszen láthatta, hogy a hit sebből vérző Mária fülkáját még a legnyomorabb koldusszony is kerüli, mint a pestis tőzjáték, mert ott én imádkozom... Uram! kövessen engemet, mert én számú utolsó imádkomból is, hol a vezeklés győtrődése egypercze bár elhallgattatja szívem kínos vergését, a mint szegény pirban égő homlokai a hideg, kopasz köre nyugasztom. Hagyja, ram, hadd rejtőzöm a feledés sűrű éjébe, hely bár lehetne oly setét, mint a lelkeim borult éjszaka — melynek egyetlen világossága soha, soha más nem lehet, mint Mária mese. Nem soha! soha! Oh ne zárjon

el egyetlen világosságtól — vagy a kétségbeesés örökön tartó éjjelbe? Könyörüljön, uram! ne kövessen engemet. Lépteim nyomában szenny és mocskok támad. Szenny és mocskok! Hadd járok nyugton a templomba! Nélpien ez örvényre, mert én is bemocskolódik. Anyja, nővére szerelmére kérem önt, uram, ne kövessen engemet!

II.

185. máj. 26.

Köszönöm, asszonyom, a levélkét, mit ön az oltár lépcsőjén hagyott. Köszönöm, bárminden szava éles törköt hasit szívembe. De az a végzet, mely önt lesújtja, az a végzet vezet bennünket össze — s a tilalmat el nem fogadhatom, első kérését, melyet hozzám intéz, be nem tölthetem.

Templomba nem szoktam járni s mostanában is nem a korai misét hallgatom ott, hanem szemem az elbűvítő fény-hullámokat szűrő szőlők, melyek ön megtört alakjáról, szemei köny-patakjáról, aláhanyatlott homlokáról, göröcsően vonagló ajkairól sugárzanak felém.

Én látom, asszonyom, arca minden vonásában, szeme minden tekintetében azt a kint, mely szívét tépdési. Tudom, némasága mondja nekem, hogy rettenetes gyötrelmek lakozhatnak e szívben — de a szenny és mocskok, melyről ön beszél, csak külről tapadhatott ahoz s nem lehet természeti alkattársé. Ön nem lehet rossz — ön csak gyöngé, ha volt és mindenké föltött véghetetlen szerencsétlen.

Épen ma fordul az első hónap, hogy először láttam önt. Útam rendszeren a Ferencziek temploma előtt vezet el, s így történt, hogy a

korai miséről kitolt sokaság egy perczre megállnom kényszerít. Ön volt az utolsó távozós az a tekintet, azok a zokogást visszatartó, göröcsően összeszorított ajkak, midőn a külső rendes koldusának, az ősz világtalannak, odanyújtá adományát, magukra vonták figyelmemet. Másnap történetesen korább haladtam el a szokottnál a templom előtt; ön akkor ment a misére s a világtalannak alamizsnát adott. Pénzdarabját nem hajtotta, mint szokás, a koldus mellé, a földre helyezett kalapba, hanem lehajlott hozzá, az alácsüggő érdes kezét megérinté keztyűtlen piciny ujjával s gyöngéden tette pénzdarabját a kiterjesztett tenyérbe. Látam tisztán, hogy az adományt nem a hideg szokás, hanem a szív mélységes mélyének rezdülése nyújtja önnek. Vagy talán nem is akkor mindjárt láttam ezt, hanem a naponként ismételt látás nyomán támadt, erősült s gyökerezett meg bennem e sejtélem, hozzávetés, meggyőződés.

Ön nem vett észre engem, de én figyelemmel kísértem önt. Önnek érkeztem a templom elé. Füllérét mindig kezébe tette a világtalannak. Ön nyomában hagytam el a templomot: az adomány kijövetel sem maradt el soha.

É. megfigyeltem önt a templomban is. A Mária-fülke melletti pad végén ültem egy hónapig minden napon. Eleinte rá sem gondoltam az imádkozásra. Az ifjúság nem imádkozik. De lassanként, a mint láttam önt, hogyan siet szemlesítve, halvány arcát kopottas kendőjével félig elfedezve, egyenest semmire sem néző változatlan tekintettel a kis oltár lépcsőjéhez; hogyan omlik inkább, mintsem tér-

del a pusztá köre; mily rohamosan reszkető kezekkel vonja elő olvasóját; hogy kezdi, végzi s újra kezdi a rőzsa-szemeket; hogyan patakszik könyje; hogy tördéli kezét s hogyan zihál keble a nehéz sohajok alatt: lassanként én is imádkozni kezdék — önrét.

A negyedik nap nyomon kísértem önt. Kleinné divattermének szolgáját megvesztegettem, de az sem tudott semmi más fölvilágosítást nyújtani, mint, hogy ön két hónapja vétetett föl a varrónők közé; hogy senki sem ismeri: honnan jött és ki ön? hogy senkivel sem barátkozik; hogy a varrás közben sokszor könnynek peregnék le halvány arczán; hogy már a második hónapban első rangu heti-díjat kap, de ruhája most is a régi kopottas, pedig már Kleinné asszony is megszólította, hogy ily öltözetben nem illik az üzletbe jövő magas uraságok előtt megjelenni.

A divattári szolgáló segítségével, nagy bajjal, ki tudám önnök szállását. Sokszor követtem önt lakása kapujáig; sokszor akartam megszólítani az utcán a kapunál: de félénk sietése, melylyel menekült előlem; földre szegzett merev tekintete, s az a könnyecsep, melyet egykor, ily alkalommal, reszketeg pilláin megpillanték; a mely sohajok, melyek menekvésé közben fel-felszakadtak pihető kebléből: mindannyiszor visszaszárították százszor és százszor föltett szándékotom. Nem vitt rá a lélek, hogy megszólítsam önt, mert egész valója azt mutatta, hogy ön nem azokhoz a nőkhez tartozik, a kiket meg lehet az utcán szólítani.

És még is, asszonyom! én nem akarok, nem tudok lemondani föltett szándékomból, hogy

önnek megismerkedjem. Nem és ismét nem! És ha feneketlen örvény lenne is közepén ez áramlatnak, mely, érem ellenállhatatlan hatalommal ragad ön felé, és ha egyetlen kézmozdulattal kimenekülhetnék ez örvényből: azt a kézmozdulatot sem tenném meg. De, ne tagadjon, asszonyom, ön sem nézi közömbösen lépteimet. A hév, melylyel még sűrűbbre próbálja vonni a titok fátyolát maga körül, nem a közös taussága.

Oh ne utasítson el, asszonyom! jelöljön időt, melyben szállásán fölkereshetem. Ne féljen: a jáját egy becsületes férfinak nyújtja meg. Szívtől kérjen ön tanácsot s úgy adja meg válaszáat — kedvező válaszáat.

I.

185. máj. 27.

Uram! ön a lehetlent kívánja! Ha ismerem ön multamat: messzi kerülne, mint a ragályos vérsz. Szívemről nem kérhetek tanácsot, mert a mult szétépte azt. Egyetlen rest-dője maradt épen s ha az nem lánczolna a Ferencziek templomának küszöbéhez: rég a Dunába hajbai szabadították volna meg ön üldözése elől. Távozzék, uram, távozzék. A könyörülő isten nevére, ha hisz ön istent, kérem, kényeztetem önt, hagyjon engem vesztetnek. Én nem találkozhatom önnel, nem tudnék szeme közé nézni önnek. E tekintet megölne. Hagyjon el, uram, hagyjon el!

(Folyt. köv.)

— Belgrádból egy szerb forrásból eredő távirat a következőket jelenti aug. 9-ről: Lesjanin Zajcsarát és Nyegotint tegnapelőtt föladta. Dervis pasa a Jávor-vonalon nyomul elő, melyen Csolak Antics meghátrált. A veszteségek mindkét részen nagyok. A török sereg az általa elfoglalt helységeket fölőlette. Zács tábornok, bár még nem épült föl, Belgrádba érkezett; lábát okvetetlen amputálni kell. A főhadiszállás Paracsiba tétetett át. Kladoff milliomos saját költségén lovaslegiót alakított, mely holnap megy a táborba, tegnap foglgy cserkeszeket hoztak Belgrádba. Despotovics ezredes a bosnyák fölkelőt parancsnoka, állítólag 50 török falut elfoglalt.

— A „Deligrád” gözös tegnap 300 sebesültet szállított Belgrádba; délután 18 cserkesz foglyot is vittek oda.

— A harcztéri helyzetről a „Pressé”-nek egy tegnapi kelt zimonyi távirata ezeket jelenti. A törökök folytatják útjukat Banja felé. Horvátovics erősítést kapott a szembeállt a törökökkel. A harc kétséges, mivel ennek kimenetelétől függ az alexináci főhadiszállás fennállása. Beavatott körökben retentő izgatottság uralkodik, a közönség előtt azonban mindent eltitkolnak.

Zajcsár mellett szintén folytatják a törökök az előnyomulást. Radajevácznál partraszállást is terveznek. A vidék lakosait a szerb hatóságok kénytelenek voltak a Timók melletti helységekből erőszakkal eltávolítani. A dunai gőzhajótársulat hajóin szállították őket a folyón felfelé. A kétségbeesés nagy. A törökök most már Milanovác és Csupria ellen fognak nyomulni.

Lesjanin hadteste kénytelen volt teljesen visszavonulni. Lesjanint letették a haditörvényszék elé fogják állítani. Zajcsárból tegnap magánberek érkeztek a hadsereg állapotáról. E szerint ennek sem katonája, sem fegyvere nem volt a csupán rendezetlen bandákból állt.

Legujabb.

Bern, aug. 10. Tegnap egy orosz nő két revolverlővést tett az itteni orosz követre Gorcsakoff herczegre, a nélkül azonban, hogy azt találta volna. A nő azonnal elfogatott. (A berlini orosz követ tudvalegleg Gorcsakoff herczegnek, az orosz kancellárnak fia.)

Bécs, aug. 10. Berlinből jelentik, mikép diplomatiai körökben híre jár, hogy az angol kabinet oda nyilatkozott volna, hogy a jelenlegi időpontot nem tartja alkalmasnak a szerb-török háború menetétől való diplomatiai beavatkozásra. Ellenben Bécs és Pétervár közt levelezés folyik azon lépések iránt, melyekre az északi hatalmak, melyek fontos politikai okokból Szerbiában megsemmisítését nem kívánják, vállalkoznának. Jól értesült körökben azon reményt fejezték ki, hogy e tekintetben néhány nap alatt Ausztria-Magyarország és Oroszország közt megegyezés fog létre jönni.

Belgrád, aug. 10. Az összes hadsereg állítólag a Morava-völgyébe vonul vissza. Az új hadállás arcvonala nyugat felé lesz s a jobb szárny Alexinácra, a balszárny Csupriára, a centrum Deligrádra fog támaszkodni Alimpics és Csolak Antics állítólag parancsot kaptak, szintén a Morava-völgyébe vonulni vissza, hogy a főhadérő tartalékul szolgáljanak.

Az itteni hivatalos körökben még mindig tart a harcias hangulat. Részletes ma azon nyilatkozatot tette, hogy majd csak akkor fognak a békére gondolni, ha majd a törökök Belgrád előtt állnak.

Zágráb, aug. 10. Ma éjjel egy már több nap óta itt tartózkodó orosz levelező fogtak el a „Császár” szállójában.

Ragusa, aug. 10. Az utóbbi napokban Podgoriczában koncentrált török csapatok a ma montenegró határát átlépték. Nikita fejedelem főhaderejével észak felé vonult s Trebinje mellett csupán Pavlovics Pekót hagyta.

Bukarest, aug. 10. Szerb családok tömegesen menekülnek oláh területre, mióta a törökök Szerbiába benyomultak.

Belgrád, aug. 10. A kormány kijelenté, hogy semmiféle expozé nem dolgozott ki s ilyenféle elabotumról egyáltalán semmit sem tud.

Zimony, aug. 10. Néhány nappal ezelőtt a hajón nagy revolverszállítmányt foglaltak le, mely ládákban áru gyanánt Belgrádba volt csemeze.

Viddin, aug. 10. Nisből jelentik, hogy a Javorplaninán lévő szlencizai csapatok a szerbeket teljesen megverték s Szerbiába nyomultak. Osman pasa Ejub pasával folytonos és szakadatlan összeköttetésben áll.

Belgrád, aug. 10. Oroszországból naponta nagy összegek érkeznek ide, mint a mindenfelől gyűjtések eredményei. Részletes jelenleg egy consullat sem közeledik. A Kladován állomásozott szerb hadosztály sietve Negotin felé indult.

Ragusa, aug. 10. Az utóbbi napokban Podgoriczában összpontosított török csapatok

ma Montenegro határát átlépték Nikita fejedelem főhaderejével azoknak előnyomult s Trebinjénél csupán Peko Pavlovicsot hagyta.

Belgrád, aug. 10. Több consulatnál orvosok azon panaszszal jelentkeztek, hogy a szerbek megigért díjakat visszatartják és hogy a csatáren mindkét részről ismételtlen orvosok lelovették, habár bizonyítványokat előmutattak is. Több szállító azon kérdést intézte, hogy a szerb kormány által nekik tartozó összegek nincsenek-e veszélyeztetve? Mire a consullat azt felelték, hogy a szállító őket ez iránt meg nem kérdezik, mielőtt a szállítástokat eszközölkék. A szerb kormány a csak részben kifizetett szállítmányokért roppant összegekkel tartozik.

Magyar lapok szemléje.

A „Pesti Napló” egy találja, hogy a háboru előtti állapotot maga Szerbia semmisítette meg. Az ország, mely elvetette Európa békés tanácsait, a kard élére biza sorsát s legkomolyabban veszélyeztetés az európai békét, helyzetének gyzásos következményéért csak önmagát és izgatott okozhatja. Ha az orosz panszlávok mindent elkövetnek annak elérésére, hogy ugyanez izgatott továbbra is állandóan veszélyeztetessék az európai békét s monarchiánkat az igen természetes; de hogy monarchiánkat, érdekei elárulása nélkül, abban nem egyezhetik meg, sőt illyemint a legbátrózatban elleneznie kell, az előtte bizonyosnak látszik. A háboru az orosz panszlávok műve; a békében Európa művét kell feltalálnunk.

Az „Ellenőr” jónak tartja azt, hogy a botnak két vége van. Ha volna csak egy, isten kegyelme se mentené meg a világot attól, hogy napról-napra tele ne bőgjenek csehl, tó, tul, muszkul a rácz nemzet kulturhivatásáról, s a déli és egyébféle tótság rengeteg dicsőségével. Nem lenne hatalmasabb nép a bosnyákokkal vegyes rácznál, herczegovecz lenne spártai; athénei a bolgár, s a fekete hegység érdekes lekosága lenne Macedoniának hódító nemzete. Atilla nem volna érdemes, hős Nikiczán a sarusziját megoldani, s ha a másvilágról eleresztenék Árpád apánkat, meghalna bujába, miért nem lehetett ő Csernajeff. Minthogy azonban a botnak két vége van, s egyik Kérim pasa kezébe, másika, a boldogabb pedig a hódító hátra került: mind e kegyetlenségtől szerencsésen megmenekült az emberiség, s így haledvén, isten segédelmével megérhetjük lassanként, hogy a jeles szláv mindenség még utóljára más hatalmaságot, más kulturmissiót is elismer e földrészen a magán-én kívül.

A „Nemzeti Hírlap” szerint a délszláv mozgalom hullámai a magyar korona területére is átsaptak. Nemcsak az anyaországban, hanem Horvátországban és az állam alapjait csapkodják árjai. A horvát agitátorok tevékeny részt akartak venni Dél-Szlávia megalkotásában; fegyveres kézzel akarták megvalósítani azt az ábrándot, mely csak a jelen államszervezet teljes fölbomlása esetén létesülhet. Az összeesküvés sötét árnyékot vet Horvátország belállapotára. Együttal kimutatja azt is, hogy éppen a veszély pillanatában mily kevéssé számíthat nemcsak Magyarország, hanem a monarchia is a szlávok hűségére. De mint minden rosznak, ugy a horvát összeesküvésnek is lehetnek jó következményei, ha bizonyos körök a tények logikája elől erőszakkal el nem zárkoznak. A Dráván tuli s az al-dunai események csattanósan illusztrálják, minő gyümölcsöket terem majd a monarchia belsejében az a szláv politika, a melyért bizonyos körök egy idő óta olyan nagyon lelkeölnek.

A „Kései Nép”-t nyolcz évi tapasztalás arról győzte meg, hogy ipar és kereskedelmi kamaráink nem felelnek meg feladatuknak. A mai kamarák tételesténegnek egyik okát abban is találja, hogy tisztviselőik melleleg más foglalkozást is űznek. Ki a kamarákba életet önteni akar, annak mindennek előtt ezen abusust kellene megszüntetnie, fölfeladat azonban az volna, a kamarai tagokban kötelességérzetet ébresztetni. Sokat tehetne az állam is az ipar és kereskedés érdekében, kivált ha pénzügyi viszonyai kedvezőbbek volnának, mint jelenleg a magyar állam. De ne higgyék iparosaink a kereskedőink, hogy a kormány valami nagy eredményt fog elérni, ha ők maguk erőlyesen közre nem működnek érdekeik előmozdításán.

Fürdői levelek.

I.

Zsabonloza fürdő, 1876. aug. hó.

A zsabonlozai szőfürdőről, levelező köteleseggemnek eleget teendő, irhatom, hogy a fürdő az idén rendkívül látogatott; ugyanígy, hogy vendégszobát künn a faluban is alig találhatni. Ezen látogatottságot a fürdő gyógyerejének köszönheti; egyéb nincs, mi ide a vendéget varázsolja. Gyógyhatását a jódval vegyült sós víz tartalmazásában találja, a mi különösen csontbetegségek és hűlések ellen szembe-
tűnőleg sikeresen gyógyít. Még élveztem sós-fürdőt, de ilyet nem; hatása annyira gyors, hogy azt azonnal észre lehet venni. Vízének színe sem olyan, mint más sós-fürdőké, míg azok kék

színdek, ez vörös, mintha csak téglaparral lenne kiszínezve. E színt pedig a benne hemzse-
gó vörös színd sós-hernyők milliárdjai idézi elő, melyek a víz gyógyhatásához képesti mennyiségben szoktak fokozottan szaporodni, avagy a-
padni. A fürdő most ily rovarokkal telve van, a mit kedvező jelenségnek tartanak. Egyelő-
re e mozgó apró állatok az izlést csik-
landozzák, azonban ártalmatlanok, miután szor-
kások az emberi testtől távolni s ahoz nem
tapadnak. Legfőbb előnye e fürdőnek a fek-
vés. Szász-Régen alig kétfedő óra, és Gör-
gény még közelebb fekvő emporiumaival, bou-
nan az élelmi cikkek s egyéb szükségletek a
vendégek számára könnyen beszerezhetők. A
táj szépsége ellen sem lehet kifogás, s finom
izléssel regényes szép fűrdőhelyiséggé lehetne
átidomítani. Mindjárt mellette az aljából emel-
kedik ki az ugynevezett „szalonnavár”, 1000 lá-
nyi magasra nyerges alakjával, melynek csú-
csáról a kilátás a Görvény és Maros völgyére
mennyei érzésbe ringat.

Egy egyszerű csiga-út pedig ide mily
könnyen felvezethető, kivált természetesen fel-
nőtt fák árnyai alatt, melyek most, daczára a
fogékony talajnak, ugyan nincsenek. Az unal-
mat enyhítendő, s szórakozást idézhetne elő
ezenkívül a Görvényi-Rákóczy vár, papirosma-
lom, porcellángyár megsemlítése, s a 400 öl
hosszu egymásba guzolt tutaj szállítás na-
pontai látványa a Görvény vizén, mely e für-
dőnek jobb partját mossa.

Ennyi előnyök mégis háttérbe szorulnak
a fűrdőhelyiség elhagyatottsága miatt, mely
mondhatni ronda s a tulajdonosok rovására
még becsületes szobákat sem találhatni; a
fürdőt környező korlátok is ugy látszik fel-
mondták a gazdátlan szolgálatot, azokon csak
a nem lát keresztül, a ki nem akar; az ember
mintha csak a színpadon fürdőne a néző
közönség előtt. Épen azért igen jól cselekesz-
nek, kivált a nők, ha mielőtt ide jönnek,
odahaza előre gondoskodnak, s nem tesz az se
feltűnést, ha vagy egyet közülük bő nadragban
hosszú kaputban, hosszú kalapforma főkötőben
találunk fürdőni.

A lakszobák mellékfalai pedig annyira
keskenyek, hogy azokon keresztül a szomszéd
társalgása utján könnyen hirbe kerülhet. E so-
rok írójának egy ily esetet panasolt el lehan-
goltan G. F. barátja.

Minden hiányt pótol azonban e fürdő de-
rék vendéglőse Neugeboren, ki egyszerűmind
haszonbérletre a fürdőnek; az általa kiszolgál-
tatott étel-ital jósaága ellen semmi kifogás, s
árai sem túlságosok; a tekintetben ugy,
mint a felszolgálattal a vendégek igénye telje-
sen ki vannak elégítve. A mi ez ideig még
soha sem volt, zenéről is gondoskodott; az e
végre megfogadott abafai cigány banda, na-
ponta három versen, kora reggel, délelben és
estre játszik a vendégek közönség mulatására.

De ezen erőfeszítés sem képes az egy-
hanguságot előzni, minden csak arra van írá-
nyozva, hogy étel-ital legyen, s a fürdés óra-
mutatóra teljesítésük naponta kétszer, más
élénk színezete az itteni életnek a fürdőn nincs,
s nem is lehet, miután a szláv falmenő ven-
dégek közül alig van egy pár magyar család,
a többi mind válogatott szász, s a társalgás
ize is az.

E sorok írója is egy kis kuszkuria for-
ma szobának köszönheti künn a faluban, hogy
sátor alatt nem kell eltöltenie ezt az élvezetes
fürdőt, igazán, i-vadat.

— r. — l. —

II.

Kovácsna, 1876. aug. hó.

Engedje t. szerkesztő ur, hogy lapjában
a kovácsnai fürdőről hozott tudósításhoz utla-
gosan adjak valamint én is, mint a ki a ko-
vácsnai fürdői étellel és viszonyokkal ösmere-
tes vagyok, miután egy makacs lábfejébe követ-
keztében 2 hó óta tartózkodom Kovácsnán az
ugynevezett „Pokolsár” használatá végett.

Legelőször is legyen szó e egyszerű vul-
kánikus forrásról és a föld gyomrából felbuzgó
vizről, melynek első megsemlélésénél szent
borzadály fogja el az embert, s önkénytelenül
azon gondolatra ragadja, miként ezen nagysze-
rű természeti ünnemének mint gyógyforrás-
nak okvetetlenül használnia kell. Ez ugy is
van, számtalan csodaszerű gyógyulást hallunk
a néptől regélni, s valóban méltó elnevezés is a
„Pokolsár”, a mennyiben „pokolizaj” és ro-
bajjal tör fel a föld gyomrából, ugy fő, hogy
azt hínáz az ember, üstben forrik, pedig jég-
hideg.

Hiedelmünkben, mi a gyógyerőt illeti,
nem is csalódnak, a mennyiben voltak esetek,
hogy a betegek taligán tolaták magukat e
forráshoz és 2 hó eltelté után minden segít-
ség nélkül járhattak és kelhettek, saját láb-
on is tetemes javulást észlelek és tökéletes
kúra, valamint orvosi rendelet következtében
még egy havat szándékozik itt töltöni.

A mi magát Kovácsna vidékét illeti, biz
az kietlen és természetlen s ez nagyon termé-
szetes, miután az egész északot és ugyneve-
zett piacon több hely felveti magát e vulka-
nikus forrás, s csak egy buzog föl min-
den lépten, nyomon, hogy alig merünk rá lép-
ni, nehogy elsőlyedjünk.

E hely kietlenségéhez járulván még a
világzerte ösmerekes roz időjárás, 2 havi itt
tartózkodásom alatt nem volt egy nap, a me-
lyen ne esett volna az eső, melyet voltaképpen
felbőszakadásnak kell vala neveznem, miután
előfakat, óriási köveket sodort az ár a sétatér-
s az az ugynevezett nagy piacra. Ilyenkor
aztán még az a 600 szekér porond sem tehet-
te meg batását, a melyet a fürdő-bizottság és
község ide elvasztogelt; mert ha az igazság
érdekélen lelkiösmerekesek akarunk lenni, eny-
nyi elemi csapással szemben még a m. keleti
vasut 1200 munkása sem számhatott szembe e
vad elemekkel.

A mi pedig a társas életet illeti, Zimony
itt eddig, julius végeig vendég igen kevés volt,
de most már az augusztusi szép napokban,
társas életünk egyéb hiányait érnyiban bu-
sásan kárpótolva volt, a mennyiben vannak itt
kedves magyar honi családok, a kik a legna-
gyobb előzékenységgel s valóban őszinte ma-
gyar vendégszeretettel fogadják az idegent,
ezek között első helyen állanak fürdő biztos
idősb. Deák Károly néhai Vida Károly (a „Ma-
gyar Futár szerkesztőjének”) sógora, Dr. Ba-
ritz, mint községi orvos és a vidék nemtője, a
mély tudomány és tapintatos eljárásu Dr.
Antal, kinek nevét tisztelettel említi az érte-
lenség és szeretettel a pórnép. Van Kovácsnán
ezenkívül jól berendezett gyógytár is.

A humanus és ritka műveltségű járáshi-
ró id. Vajna Károly ur házában sem kevesb
vendégszeretettel találkozik a ember, mint
előbbieknel.

Postaközlekedésünk méltóságos Follent
igazgató rendelkezése folytán a viszonyokhoz
képest elég gyors, a postát magát Deutsch Ró-
za kisasszony férjüi erélylyel és ügyességgel
kezele.

A Pokolsár meleg fürdője azonban még
mind hiányosan van felszerelve és igen igen
sok kívánni valót hagy fenn, a mi pedig a
haszonbérlet illeti: ezzel szemben egyelőre ki-
méletesek akarunk lenni, habár méltó okunk
volna a nyitvános panaszra; de hagyjuk
ezt egyelőre.

Hunyadmegyei régiségek.

(Folytatás.)

Hosszúsági kiterjedése a folyammentőn
közel két kilométernyire kishérhető. Mint széles
sáv, messze kitétszőleg piroslik a sok cserép-
edény a humusréteg alól, hol közbe-közbe szí-
láunkok, köbalták, vésők és állati maradványok
mutakoznak. A telep mélysége 1 és 1½ mé-
ter közt váltakozik. Vastagsága 30–60 mé-
terre tehető, de az u. nevezett tűzhelyeknél jó-
val több.

Torma Zsófia 1875. april havában a tor-
dosi ev. ref. kintor-tanító által szerzett elő-
szőr tudomást fölébe s ismerte fel annak kö-
korszaki voltát s azóta több mint 20 excu-
sion szákmányolta ki a telepet. Kivüle gyűjtöt-
tek még Herepei Károly nagyenyedi főgymna-
siumi tanár és e sorok írója Déváról. Főgyűj-
teménynek azonban a Torma Zsófiáé vehető,
melynek gazdagságával aligha versenyez egyet-
len hasonzerű hazai gyűjtemény is. Ennek
tárgyait anyag szerint következőleg csoporto-
síthatom: a) cserépedények, b) kőeszközök, c)
csontmaradványok.

A cserépedények fájdalom alig találha-
tók ép állapotban. Torma Zsófiánál mégis lá-
tni egy lábasfélé, két nagyböcska fazekat s
egy pár pohárnak mondható kisebbet. Legszá-
mosabbban mutatkozik a jól kiégetett piros
edény, míg a fekete színű tiumabb minőségű
s egész vékony szürkés anyagu valamivel rit-
kább. Böven találni ezekkel együtt a durva
vaskos halvány piros és alig kiégetett, quarz-
szemekben bővelkedő vályó- féle edényt. Ezek
mind kézzel idomítottakkal látszanak, s a raj-
tuk látható díszítés be van nyomva körömmel,
vagy valamely stíluszerű eszköz által. Előfor-
dulnak, bár alig számbavehető ritkasággal,
finom terracotta edények etrusk díszítvények-
kel, melyek későbbi kor hozományainak tekint-
hetők s idekerülésüket nem bajos megérteni,
ha tudjuk, hogy szemben a Maros jobb part-
ján s itt is az erdészőlén terjedelmes római te-
lep nyomai láthatók.

Az edények alakja többnyire két össze-
tett csónka kuphoz hasonlít. Majdnem minde-
nik el van látva fülekkel s ezek végtelen sok
alakváltozatot mutatnak. Némelyik csak kép-
leges, mert kicsiségénél fogva alig szolgálha-
tók díszítésnél egyébre. Vannak ellipticus, négy-
szögletesek stb. Idáig legalább tizezékfféle mu-
tatkozik. Szintoly sokféle a díszítés. A durva-
piros és rozslu, vagy épen nem égetett edénye-
ken semminemű díszítés nem látható; a töb-
biekké mind lerová által keletkezett. Első ki-
sérletüket ugy látszik, a függőleges irányban
vagy rendetlenül körömmel tett metszések ké-
peztek. Ezt követik nagyon tövetez gyakorlat-
lan kéztől vont függőlegesek rendesen kette-
sével. Nagyból haladást mutatnak azok, me-
lyeknél a párhuzamosak között apró vonások-
kal töltötték ki s legnagyobb gondallal készít-
hették a háromszoros dült-négyszögekkel be-
hintett idomokat. Némelykor ezt sem tarták
előg díszeseknek, hanem a köröket vonásokkal

töltötték ki. Van példa olyan is, hol a tel-
jes négysszögek között fenmaradt szűk térre
fél vagy háromnegyed négysszögeket helyeztek
el, még pedig vonásos díszítésként, a mi az
előbbieknél elmaradhatatlan. gyelen fekete-
színű edény karimáján találtur pontsört, mely-
ből ferde irányu vonalak indulnak ki egymást
keresztelőleg.

Legeredetibb azonban az edények talpán
látható jelek sokfélesége. Ezek közt félreismer-
hetetlen szalmajegyszerű vonák is akadnak.
Igy van edény egy vonással, ásíkon két, há-
rom, sőt öt vonás is akad. an egy edény,
hol a vízszintes vonalhoz egy merőleges
csatlakozik, míg a két végponton alá és fel
egy-egy ferde vonal látható. gyik szakembe-
rünk egy lóalakját vélte ebben a mindenesetre
figyelemre méltó ábrában látni De mit mond-
junk ahoz a két edényhez, melyek talpán egye-
nes keresztalakot képez az egyást metsző két
vonás?

A cserépkészítmények közt mindazonáltal
legnagyobb feltűnése számíthatnak a Tordo-
son talált bálványalakok. Egy bálványképek
teljes feje, egy másik csak, az földombor és
egy harmadiknak dereka látható itt: mind
igen miniature (gyermekbaba) agyságban. Leg-
teljesebb az első, egészen eptomi izlésben
benyomott areczsal, hegyes orl, és kissé ré-
szut hajló szemekkel. Homlokátörpe s fején a
hajválaszték biztos vonásokkal egyenes van
utánozva. Anyaga piros színű igen jól ki-
van égetve. A földomborműsöt-szürke agyag-
ból, kevesebb gyakorisággal készült. Egyik
szeme teljesen felismerhető, on elég ép, de
szája nem látható, mint az előbbie. A tör-
sön résztur irányuló rovatok aalmasint a ru-
ha redőzetét vannak bivatva ábrázolni, a mi
már magában fontos mivelőddörténeti mo-
zanat, mert kétségteleenné teszi a ruhaszövetek
létezését.

De a szövetelek előállítását más ujmuta-
tás is van. Igy a háló- és szőszőkehezek,
csontkított kupalakban felül állkaszta s az
orsónehezéket középen kilyukasított díszes-alak-
jában. Mindezek agyagból vanna égetve; utób-
biakat azonban Finaly H. kolozvári tudomány-
egyetemi tanár szerint dobásra használhatták,
oly módon, hogy a központi lukba erősített
fonal segítségével lökés után visarántották.

Érdekesekek még a tűzhelyek, össze-
csomósodott agyagtömszökekkel, lakos képződ-
ményekkel, s azzal a finom ha- és szénma-
radvánnyal, mely gömbös formájúvá nyomva
pehelykönnyűséggel által lep me. E tömszök
szorosan összeállnak, közbe-közbe halványzöldes
részeket tartalmaznak s csontreket, szerves
tömegeket találni köztük. Egyrntől jókora tá-
volságban ismétlődnek. Válaszra ezeket ír-
hatta le Schuster ur római sio gyanánt, va-
lódi németes pontossággal: egyegy parabola-
hoz, ellypszkörhöz hasonlítva a sok átmetszetét
egészen a petersdorfi leletek módjára, jóllehet
leírása után a petersdorfi telep s kökorszaki-
nak volna határozható.

E tűzhelyek mellett jelenkény mivelő-
dés történeti adat néhány szálával vegyített
vályoglap, melyen fakéreg benyomása látszik
s nyíltan lakástápaszul szolgálhtak. Igy hát
ott is bírtak legalább vesszőből font építme-
nyekkel.

(Folyt. köv.)

A Királyhágón innen kerületi tűzoltó-szövetég

statistikája

(Folytatás.)

A szászsebesi m. kir. gőzfűrésztűzoltó-egylet, székhelye Szász-Sebes, Szászsebesseben, alapított 175. május hó 1-én, begyakorolta Leonhard Károly, van 96 működő tag, mindegyik a gőzfűrésznél alkal-
mazva. Az együletnek jelenlegi eljárája Leon-
hard Károly főparancsnok, m. kir. raktári
gondnok. A csapat mászókra (2), szivattyu-
sokra (48) és vízszerrőkre (36) zlik, a tisz-
tesek száma 15. Az egylet két ívó s nyomó
készülékkel ellátott fecskendőre bír, egyőb-
ként is a leltár a viszonyoknak megfelelő. Az
egyenruha bőrsípka, kék és fehérsárvos vá-
szonyszubbonyból, fehér nadrag és bőrvőből
áll, a tagok saját költségükön szétfizetésre
szerzik be, a iszti rangot nyolczegeltű os-l-
lag jelzi. A fecskendőház és szerrő 18 méter
hosszu és 8 méter széles, fából zudefyedállal
építve, a kapuk kifelé nyílnak, gy kulcs a
gőzfűrészhelyiségében, a másik raktári iro-
dában őriztetik. A mászóház színn fából van
építve, háromemeletes 14 meter magas. A csa-
pat betenként legalább háromszó öszgyakor-
latot tart, melyekhez koronként renetyakor-
lat is járul, minden tag köteles gyakorlat-
nál megjelenni. Nappali és éjjeliőrök csak a
gőzfűrészhelyiségében alatt fordulók, a jelen-
tési év alatt a csapat nyolcz tesetnél mű-
ködött, a tűzjelzés és riasztás dőszó és jelző
síp által történik. A jelentéstevő parancsnok
megjegyz, hogy az összes mászóközök u. m.
különféle létra, párkánybak, tolétra, bontó-
eszközök, balta, szerkeszti, töm motola stb.

saját rajza s utasításai szerint a gőz fűrészes asztalos és akatosműhelyében készültek és teljesen megelégnének bizonyultak.

Marosvásárhelyi önkéntes tűzoltóegység székhelye Marosvásárhely Marosközben, alapított 1876. június 15-én, begyakorol. Chevassus Ferencz, van 199 működő, 28 lapító, 125 pártoló, összesen 352 tag. 100 akosra 1:57 tűzoltó, vagyis ugyanannyi szülők esik, az egyetnek jelenlegi előjárója József Benedek ideiglenes főparancsnok, város tanácsos. A csapat mászóokra (98), szivattyúsokra (109) és rendfenntartókra (40) oszlik. mára a betanítás folyik, tisztességek még nincsenek megválasztva. A működő tagok foglalkozásaira nézve kereskedő 35 (17,5%), iparos 119 (60,0%), gazda 5 (2,5%), tisztviselő 19 (9%), lelkész és tanító 1 (1,5%), egyéb foglalkozású 17 (8,5%). Az egyet négy felekezeti bir, mindannyi nyomó s szivókészülékkel van ellátva, egyik kocsi- a többi három mozdályfelekezeti; kettőt sopronyi gépgyáros Stenhofer Frigyes, egyet egy ulmi Magirus ébbségi Kernerreuter készítettek; a leltár egyéb szerelvénye a viszonyoknak megfelelő és nagyrészt Szászvároban készült. A személyszerelés a mászóknál öv, zárkapocs, csákány, lentőszeg, mentő és csőkötel, sisak, szivacs és szivacsátka és jelzősípól áll, a szivattyúsok övet és részüket baltát, a rendfenntartók mentőzacsót, mindannyi karkötőt visel.

A tők költségén beszerzett egyenruha pirosdísztű, kék zubbony, szürke lengyel nadrág, czma és német minta szerinti bőrszékkel, a rangot a galléron és karon alkalmazzák 1—3-ig terjedő arany pászománt jelzi. A felekezeti és szertartás ujonnan épült cseréppel, dett, tágas, szellős, száraz, ajtó kifelé nyíló, mellette istálló, a szertárnak 5 kulcsa van. Mászóház 16 meter magas, merőben ujonnan épült. A gyakorlatok most vannak folyamatosan, a rendgyakorlatok a m. kir. honvédség, a szergyakorlatok a pesti szabályzat szerint vértetnek. Az egyet működési területe Marosvásárhely határára szorítkozik, a rendes őrségátal 1876. augusztus 1 től kezdve 6 önkéntes tűzoltó fogja éjjelenként teljesíteni, állatán egy lovas fogat van rendelkezésre. Az egyetlet a városi közönség, alapító s pártoló tagjai segélyezik, a „Victoria” 100, a „magya általános biztosító társaság” 50 frtot adományozott az alakuló egyetnek.

(Folyt. köv.)

Törényszéki csarnok.

A hji kir. törvény-zéknél folyó hó 11-kén tartott végtárgyaláson előlül volt dr. Biró János; írák: Nesztor, Péterfi, ügyészségét képviselte Bodor.

Vádlott Krasowszky J. Mihály, kolozsvári szövetkező. A vád szerint Krasowszky 174 október hóban Onelli Hugó kereskedéstívette, 8 1/2 hónapig azt egyedül folytatván az idő alatt 37.000 forintnyi hitelvásárlást szközött, mely összegből a csőd beütése napja közel 16 ezer forint fedezetlenül maradt. Vádlott ellen annak idejében büntényért lett bezarva a nyomozat, de öt havi fogsággal egbekötött vizsgálat után a királyi tábla Kraowszky szabad lábra helyezésével a büntényét indított vizsgálatot megszüntette, kimondván hogy jelen eset csak vétségig minősült. Úgyes végindítványában kifejté, miszerint a zakértők véleménye bizonyítékot szolgáltat ar, hogy vádlott könyveit hiányosan, rendetlen és úgy vezette, hogy abból időnkénti vagoni állása teljességgel meg nem mérhető. Vádlottnak abbéli mentése, miszerint ő a rendes vezetés szerint vezette könyveit, magasabb kereskedelmi iskolát nem végzett, más könyvvezést nem ismer, megjegyzi ügyész: nem az a kérdés, hogy a kereskedő miféle könyvet vezet, hiszen azt sem a régi kereskedelmi szabályok, sem az új 1875. XXXVII t. cz. 25 § meg nem határozza, de meghatározza azt hogy a könyvek olyanok legyenek, melyekből a vagoni állást meg lehessen mérlegezni. A könyvvezést megkiván a törvény és megkiván mindíg, de annak szükségessége önkényű ly a kereskedelmi és avval kapcsolatos bitviszonyokból. Más irányban is vétséget követett el vádlott azáltal, hogy a csődöt nem jelezte be azonnal, a mint tudomására jutott, miszerint adóssága tulajadja vagonát. Jóllehet állítja vádlott, hogy azt az utolsó pillanati nem tudta és mindig remélt, de hivatyzik ügyész vádlottak a vizsgálati vallomása, mely szerint négy nappal a csőd bejelentés előtt már észrevette, hogy vagona üresebb, mint a hiány. Vádlottnak ezt a beismerését bizonyíték, kívánja venni és föltív, a törényszék figyelembe a körülményi, hogy vádlott épen ez alatt a négy nap alatt adta el apósának a brassai fiók üzletet, miél könnyen érthető, miért halogatta a csőd kijelentését. A harmadik, vétségig minősíthetőséget az, hogy vádlott vagyonának egy részét t. melyet apósának állítólag eladott, értéken el prédálta el; erre nézve az inventarium vádlott beismerése szolgáltat bizonyítékot. Meg van győződve ügyész, hogy vád

lott, mint vő, apósának lehető csele árban számított a árakat és mégis 7000 frt becsár-ból 1200 frtot nem tudni mi okból leengedett. Ez a 1200 frt az összes hitelezőktől vonatott el. Kéri ügyész, hogy vádlottat a törényszék családi vétségben ítélje vétkecsnek. Súlyosító körülményül kívánja vétetni, hogy roppant kárt okozott, hogy vádlott nem volt más, mint vakmerő szédelő, ki a hitelezők bizalmát kizsákmányolva, 8 1/2 hó alatt 37 ezer forint hitelt eszközölt s hogy könnyebben hitelt tegyen szert, hitelezőt avval ámitotta, miszerint „Krasowszky testvérek” cég alatt bátyjával közösen folytatja az üzletet, holott ily cég soha sem létezett. Állítja ugyan vádlott, hogy ügyvédjét megbízta a cég bejegyzésre, de semmivel sem bizonyítja; tekintetbe kívánja még venni, hogy e merénylet a társadalmi élet egyik fő factorát, a hitelt támadta meg, mely amugy is a sok csődeset miatt szánalomra méltó helyzetbe jutott, ezek alapján 8 havi, hetenként egy kemény fekhelyi szigorított fogság büntetést kért vádlott. — A törényszék délután hirdette ki az ítéletet, mely szerint Krasowszky Mihály 2 havi szigorú fogságra ítéltetett. Ügyész és vádlott felhívást jelentett. Védő volt Dr. Fischer Lajos.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapesten aug. 12. 10 ó. 40 p. d. e.

Érkezett, aug. 12. 11 ó. 25 p. d. e.

Az ibari szerb sereg három napig eredménytelenül küzdött Dervis Isával. Javor elesett s a szerbek Ivanics felé vonultak vissza a Morava-völgybe.

A törökök koncentrálvá nyomulnak előre, az előcsapatok 6 órányira hatoltak be Zajesártól Szerbia belsejébe.

Zajesár, Knjasevácz és Nis közt a táviratú összeköttetés helyreállított.

Osman a Duna mentét őrzi Kladováig.

Hassán a sereg zömével tart Paracsinak.

Su ejman egyesült O-mannal.

A szerbek Belgrádot másfél mértföldre erősítik s a város élelmez sére szerző léseket kötnék. A fejedelem Deligrádban van.

Alimpics visszaparancsoltott Kragujeváczba

Lesjanin nem képes Osman előhymulását fentartani. A mostári 18 török zászlóalj megerősítve Stólacznak indult. Dzsolateddin basa pedig erősítéssel Boszniaából megérkezett, Mahmud Skutariba jött, Podgoricánál áll. Cottinje ellen a törökök támadásra készülnek, a montenegróiak Hercegovinából nagyrészből Montenegro déli határára vonultak.

A horvát országgyűlésen a kormány Suboties interpellációjára kijelenté, hogy Pakráczon bizonyos egyének Horvátország államjogi állásával szemben ellenséges nyilatkozatokat tettek és államellenes czéljaikra a boszniai menekülteket akarták felhasználni, ezért öriéntek az elfogatásos s küldetett ki a katonaság, de ez ügy a bellovári esettel nincs kapcsolatban. — A válasz tudomásul vétetett.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. augusztus 12.

— **Gr. Mikó Imre** ő exciája még mind súlyos betegen fekszik kórágán. A nagy hazafi állapotában azóta, mióta az egész sajtó és az egész haza közönsége a legészintébb aggodás között vett először róla hírt, majd semmi változás sem állott be; javulás nem történt, de rosszabbra sem fordult a veterán hazafi betegsége. Adja az ég, hogy minél előbb szerencsés fordulatról értesíthessük a közönséget a nagy beteg állapota felől.

— **Matlekovics Sándor** osztálytanácsos a kereskedelmi miniszteriumban s jeles nemzetgazdász, ma városunkba érkezett, s az itteni ipar- és kereskedelmi kamarával tanácskozásokat fog folytatni ama számos árucikk felett, melyek a Magyar- és Oláhország közötti forgalomban előjönnek ugyan, de a Romániával kötött vám- és kereskedelmi szerződéssel megállapított tarifák egyike által sem szabályoztattak a be és kiviteli vámot illetőleg, hanem külön egyezkedésnek képezik tárgyát. Az osztálytanácsos ur Brassóból jött, ahol már bevégzte ez irányú küldetését.

— **A néptanítók** számára tartott póttanfolyam ma véget ért s az előadások befejezték. Az előadásokat a boncz-élet — és életrend — tanból érdekes mutatóanyagok kíséretében dr. Salamon József ur tartotta, ki alapos és népszerű előadásaival nagy elismerésre

érdemesítette magát; a tornászattól ellenben Nyárádi Lajos tornatanít ur tartott előadást.

— **A helybeli torna-vívoda** intézetben tegnap délután 7 tanító tette le a tornászattól a képestési vizsgálatot. A vizsgálatot kiállott egyének következők: Báts György bhunyadi, Hozz Pál gy.-sz.-misklósi, Józsa Sándor gyergyó dítói, Benke Zsigmond al-gyógyi, Nagy Géza magyar-frátai, Juhos Márton mőcsi, s Jubász János jegyenéi tanítók. A Páll Sándor elnökele alatt levő vizsgáló bizottság mind a hét tanítót, a tornászattal elemi s népiskolákban leendő vezetésére képesnek nyilvánította.

— **A kolozsvári** önkéntes tűzoltóegylet, az Aradon megtartandó tűzoltó-szövetségi közgyűlésen Deák Pál főparancsnok fogja képviselni. Kivüle azonban még 16-on lesznek az egyet részéről jelen, a fenn megnevezett közgyűlésen. A kiállítandó szerelvények megbi-rálására, a bíráló bizottság tagjai közé, a kolozsvári önkéntes tűzoltó-egylet Vaszi Zsigmond szertárnokot nevezte ki. A királyhágon inneni tűzoltó-szövetséghez tartozó tűzoltó-egyletek képviselői Szászvároson gyűlnek össze, ottan a szövetségi választmány gyűlést tart, s azután együtt fognak onnan Aradra utazni.

— **A kolozsvári** önkéntes tűzoltó-egyletnek jünonnan belépett tagjai közül 13-án, u. m. ifj. Vagner Frigyes, Várad István, Orbán Ferencz, Binetz Gyula, Mikó Lőrincz, Szigeti Vilmos, Glatz Samu, Himpfner József, Rauch János, Haraga Márton, Gábor Endre, ifj. Szombathelyi Gusztáv s Szabó Gergely holnap délután 3 órakor teszik le a vizsgáló bizottság s összes egyetli működő tagok előtt, a nyilvános vizsgálatot a szivattyú kezelésből s a mászókból. A szivattyú kezelésből a vizsgálat a lak-tanya udvarán, a mászókból ellenben Kolozs-Monostoron lesz.

— **Politikális humor a szemétdomb-ról.** A „Magyar Polgár” mai száma „A szemétdombok gyűlése” és „Ápops szemétdomb” cím alatt gyűjgyel ép oly goromba, mint a mily izetlen és érthetetlen két ujdonságot hoz. A „M. Polgár” olvasói számára, kik bizonyára bámulva kérdeztek enmaguktól, vajjon mi lelte e szöveget ujdonságt, midőn oly sületlenségekre adta fejét? Felvilágosításképen elmondjuk, hogy nyolcz egész nappal ezelőtt azon az udvaron, hol lapunk szerkesztője is lakik, a szemét még nem tudni mi módon, a nagy hőségben tüzet kapott, de a háziak által rögtön eloltatott; e kicsinyes véletlenséget annak idején még a „M. Polgár” sem tartotta méltónak a telemlítésre; időközben azonban „komikus felülés” című ujdonságunkban kénytelenek voltunk e háromszögű beamer süveges urnak, ki hivatalos tulbuzgóságából a „Kelet”-ben nem is létező dolgokat czáfolt meg, kissé a hőrmére koppintani. Az ebből keletkező fen-sőbségi dorgatorium s a felülés szégyenrézte a bősé szösz ut érlelte meg a mi emberünkben. Egy heti keresés után a fennebb említett szemeten aztán megtalálta a boszuállásra a fegyvert. Ezért humorizál a mi rendőrünk oly neveltségesen szalmazva a szemétdombról, Részünkről erre egész jó akarattal ajánljuk M. G. alkaptány urnak, hogy jövőre is tartal-sa figyelemmel s koronként vizsgálja meg a városon a szemétdombokat, de lehetőleg kevés piszkot hozzon magával a hirlapokba, mert magunk is unjuk, ha valakit kissé kimé-ltetlenül meg kell mosdatnunk.

— **Sardou** „Hazá”-jában mutatta be tegnap magát Nagyné Könyves Mari asszony másodsor a kolozsvári színpadon. Örvendőnk, hogy az igazgatóság felszólításunknak engedve, még egyszer alkalmat nyújtott Nagyné asszonyoknak egy nagyobb szabású szerepben is megpróbálkozni színpadunkon. Mert Nagyné assz. valóban figyelemre méltó jelenség, olyan, aki megérdemelné, hogy egy állandó színházban és műértő közönség előtt kultiválják, úgy látszik, nem mindennapi sikerrel kecsesgató tehetségeit. Nagyné asszony, nem akarunk phrasist használni s hódításról szólni, — de kétségtelenül olyan sikert aratott, a milyent ismeretlen név donna Doloreshez hasonló nagyobb szabású szerepben ritkán mutatott még föl a kolozsvári színpadon. Az, a mit nyújtott, igaz: nem volt teljes bevégzett műalkotás; nagyon sok van még, amit játékból és szavallatban egyaránt csiszolnia kell. De másfelől az is áll, hogy Nagyné asszonyban igen sok megvan abból, ami rövid idő alatt kitűnő tragikai hősnővé fejlesz-gedné, a legjobb meggyőződéssel ajánlan-ánk az igazgatóság figyelmébe. Sőt így is nem nyombartjuk el azt a megjegyzést, hogy újabb tagok szerződtetésénél először lenne egy kissé jobban szemügyre venni a vidéki erőket s nem csak egy találomra eljárni, nagybangu reklámok

és érdeksugalta ajánlgatások után indulva. — Különben az egész előadás meglehetősen lanyhán ment, mintha még próbát sem tartottak volna, úgy hogy a szereplőknek a színpadról kellett a színpadok mögé kikiabálni, hogy jöjjenek már azok, akiknek jönni kellett.

— **Felhívás.** A kolozsvári iparos ifjak önképző- és beteg-segélyző egylete, az alapszabályok 10-ik cikkének értelmében tizenkét rendes tag írásban benyújtott kérelmére; folyó 1876. év aug. 13-án délután 3 órakor az egyet 23. szám alatt lévő helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgya: A szegedi iparos ifjak képző és segélyző egyletének felhívása következtében a szükséges intézkedések megtétele. Kolozsvárt, 1876. aug. hó 10-én tartott rendkívüli választmány üléséből Sám László, egyet. elnök. Nemessányi Samu, egyet. jegyző.

— **Az unitáriusok** püspökválasztó gyűlésén Árkoson többek közt hgy. Odessáchi Arthur is meg fog jenni s mint hírlík, neje ez alkalommal szintén áttér az unitárius felekezet kebelébe.

— **A helybelli** ev. luth. egyházköz-ség templomában f. hó 13-án vasárnap fogja próbabeszédjét tartani, tiszteletes Knisner Ágoston, szepesruszkyoczi luth. lelkész.

— **Az erdélyi** román népművelődési egyesület közgyűlést e hó 11-én nyitotta meg N.-Szébenben „A magyar korona” című vendég-lőbeni elnök Bologa Jakab nyug. udvari tanácsos. Elnök megnyitó beszédében kiemelte br. Siaguna s Sterca Siulutiú érsekeknek, mint alapítóknak érdemeit, s elősorolván az egyetnek 15 évi működését, melegen üdvözölte a megjelent tagokat. Jegyzőknék: Moldován, Scorsia s dr. Szilasi választattak meg. Ezután a gyűlés tagjai a g. keleti templomba vonultak, a hol Romanu Miron metropolita, az egyet első elnökének, br. Siagunának emlékeztére requiemet tartott. A gyászbeszédet Boiu Zachariás consistoriumi tanácsos mondotta. Az isteni tisztelet után Schagunának élékrajza osztatott ki, melyet Popa Miklós vicarius szerkesztett. Ennek megtörténte után a tagok a gyűlés folytatására a „Magyar koroná”-ba visz-szatértek. Délután egygyegyet négy órakor ebéd volt, mely 6 óráig tartott. Az első poharat az elnök üritette ő felegére, Baritiu Vauce és Roman érsekek. Trombitasiu a Butarestből jelenlevő egyetli tiszteletbeli tag Rakovitzia jóllé-tére üritettek poharat.

— **A belügyminiszter** a kikérkítő-si törvényben nyert azon jogát, hogy a rendezés körül a községek felett osztozkodó megyék közt netalán előforduló egyenlenségek esetére a vitás kérdést egy vegyes bizottság által döntesse el, legelőször Kóvár vidékével szemben vette alkalmazásba. A vegyes bizottság itt gr. Eszterházy Kálmán, kolosmegye fő-pánjának elnökele alatt már meg is kezdte működését.

— **Hymen.** Pálffy Károly a sz.-udvarhelyi állami főreáltanoda derék tanára a napokban tartotta menyegzőjét Gálfi Róza k. a.-l.

— **A kolozsmonostori** állami alapítványokért ezutal 28 ifju folyamodott, holott csak 11 hely lesz betöltenél. A folyamodók közül 8 érettségi vizsgát tett, 12 hat. 1—1 hét és négy gymnasiumi, 2 hat real és 2 négy real osztályt végzett, 2 felső népiskolai tanulmányot hallgatott. Szabad helyért csak három kérvény érkezett. Az erdélyi gazdasági egyet igazgató választmánya augusztus 7-én tartott ülésében tette meg a kijelölést, mely 8-án a földmivelesi miniszteriumhoz fel is terjesztetett. A magyarországi születésűek, mint a fennálló szabványok szerint illetékelének, a kijelölésnél tekintetbe nem vétethettek. (E. G.)

— **Jég verés.** Brassó közelében lévő Keresztényfalva községében e hó 7-én délután oly zivatar keletkezett, hogy a lakók a végítélet napját elérkezettnek hitték. A jég oly sűrűn hullott, hogy a madarak nagy része elpusztult s a mezőn dolgozó emberek a legnagyobb veszélynek voltak kitéve. A kár kiszámíthatlan.

— **Sz.-Udvarhelyen** — mint onnan értesítenek — nagy mozgás van egy Fröbel-féle gyermekért felállítása érdekében. Az eszmét, mely már rég meg volt, de pénzhiány miatt haladt maradt, újra felelevenítette Szabó Endre a kolozsvári Fröbelintézetet volt igazgatója, ki előbb kisebb körben, e hó 12-én pedig a városi képviselőtestületi gyűlésen fogja előadni, miként lehetne könnyű szerrel és államköltséggel ezen intézetet mielőbb felállítani. Szabó Endre ur roppant odaadással működik, sőt azt is meg-tette, hogy a bizottsági tagokat egyenként fel-kereste.

— **Ujváry Béla** székeludvarhelyi állami főreált. r. tanár a napokban vette nőül Pál Rezső kataszteri biztosnak kedves és ün-nepelt leányát, az alig 16 éves Ámáliát.

— **Szombatfalván**, mint közelebből jeleztük volt, a tagosítás keresztárvitelének megkísérlése alkalmával zendülés volt, minek következtében a királyi ügyész több előkelő szé-kely embert befogatott. Most ugyan arról értesülünk, hogy ezen eljárás miatt a békétlenség annyira ment már, hogy Ugron Lászlának, ki ellen az egész falu fellázadt, az ablakai betörtettek és élete is csak annyiban van biztonságban, hogy csendőrékkel őrizteti magát. Ugron Gábor ellen pedig, kinek a tagosítás tulaj-

donittatik, oly nagy az ellenszenv, hogy még Bethlenfalván sem kap napszakasokat.

— **Értesítés.** A dévai m. kir. állami főreáltanodánál az 1876. tanév szeptember hó 1-én áll be s ugyanekkor az V.-dik osztály is életbe lép. Mi is azzal hozatik a t. cz. szülők és érdekeltek közönség tudomására, hogy a teljesen vagyonaltalan szülők gyermekei, ha jó erkölcsi viseletűek és kitartó szorgalmuk, élelmzésében és egyéb segélyezésében is ingyen részesülnek. Az igazgatóság.

— **A sz.-udvarhelyi** ev. ref. collegi-umban az 1876—7-ik iskolai évetendő szept. 3-án vasárnap délelőtt fog a collegium nagy halltermében tartandó ünnepélyes istentisztelettel megnyitni, a rendes tanítás pedig szept. 4-én reggel 8 órakor kezdődik. Ezt megelőzőleg szept. első- és második napjain a beíratások történnek, mi végett a t. szülők és gyá-mok tisztelettel kéretnek ha csak lehet személyesen megjelenni. Szolgáljon tudásul az is, hogy iskolai előljáróságunk ezutána nem csak az első, hanem a második elemi osztályt is kirtandij mentessé tette. Bod Károly, tanvezető tanár.

— **Szardahelyi Prielle Kornélia** asszony balaton-fürdői fellépéséről írják a „Honnak”. A tisztelt művésznő kétszer lépett fel, először a színház javára a „Szövetségese”-ben, másodsor a „Holt szív”-ben, mint vendég. A színház mind kétszer színig megtelt Bal.-Füred díszes közönségével, mely nagy figyelemmel és érdeklél nézte a művésznő gyönyörű játékát. Kilépésekor koszorúkkal és bokréttákkal fogadták, sőt még nyílt jelenés közben is kapott virágokat. Szóval a közönség el volt ragadtva művészi játéka által. Ugy vagyunk értesülve, hogy közkirátna még néhányszor föl fog lépni.

— **Hulla-égetésre** adott engedélyt a porosz kormány is. Vand-Leeden volt képviselő ugyan is, ki most a Kaukaszban tartózkodik, meg akarja égetetni két gyermekének baltestét, melyek már egy év óta nyugosznak a brie-gi temetőben. A hamu hamvverbe gyűjtet-vén, a szülőknek küldetik el.

— **Törökök garázdálkodása a m** földünkön. Egy korszatainczi mai távirat szerint aug. 7-én mintegy 500 török nizam Buzsinból üldözbe vett egy felkelő csapatot; Staraszelonál álltéltek határunkat, felgyújtottak néhány kincstári épületet és gyorsmentekben Biljevin és Veliki-Kranovinánál Topus fűrdőhelyig nyomultak. Itt a törökök találkoztak allarmirozott katonaságunkkal, mely szurony-szegezés nélkül felvonult. A törökök lötték katonáinkra és megsebesítettek egy őrvezetőt. Ekkor katonáink viszont, agyonlőttek négy törököt és 15-öt megsebesítettek, mire a törökök sebesen visszavonultak. A számos fűrdőhelyig még az nap Glinába menekült, de itt is tartanak a törököktől. Molnáry tábornagy már elrendelte, hogy Staraszeloba megfelelő helyőrség jöjjön. A „B. Correspondenz” ennek kié-gészítésül Zágrábból ma este azt a táviratot ve-szi, hogy az ottani főhadparancsnoksághoz érkezett jelentések szerint a törökök még az nap, 7-én visszavonultak területünkről s többé oszt-rák magyar földön török katoná nincs. Staraszeloban 3 ház égett le, az felbecsülték. Topusokban a helyőrséget megerősítették.

A szerkesztő postója.

— M.-Vásárhelyre Δ-nak. Megjött, minden rendben van.

NYÁRI SZÍNHÁZ

4-ik bérlet 7. szám.

Kolozsvárt, vasárnap augusztus 14-én 1876.

Szatmáryné Laczkóczy né assz. a budapesti nemzeti színház elsőrendű tagja vendég-előpétel:

Nők az alkotmányban.

Tóth Kálmán eredeti jeles vigjátéka 3. szak.

Kezdeté fél 8 órakor. Vége fél 10 után.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Augusztus 11-én 6 % Metaliques 66,40 fr Kamat — 5 % Nemzeti kölcsön 70.10 frt. 1860 iki államkölcsön 111.— Bankrésztvények 8.52 Hitelrésztvények 154.— London 123,90 Ezüst 10320 Cs. kir. arany 592.— — Napoleond'or 9,85— 100 mark német értéki 60.75

Urbéri kötvények: Magyarországi 73.20 Temesi 72.50. Erilályi 73.50. Horvátországi 84.50.

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

A legnagyobb kalap és czipő raktár

CSAPÓ SÁNDOR NAGY BAZÁRJÁBAN

a főtéren, a „Nemzeti szálloda” alatt,

férfi- és hölgy-czipők dús raktára

minden versenyt kizáró minőségben és **jutányos árban.**

Legdúsabb választéku, minden európai divat szerint készült, a legelső gyárakból való

férfi-, női- és gyermek szalma- és szőrkalap-raktár

és minden kigondolható diszárú, szokatlan olcsó árban.

FRANCZIA és BÉCSI SZODAVIZ készítő gépek 1, 1½, 2 kupa nagyságban 9 frtól 16 frtig.

Az üzlet régi nagyszerűsége nem változott!

599. Szám. — 1876.

(325)

(1—3)

Árverezési hirdetmény.

F. év augusztus-hó 24-én reggel 10 órakor, a szászvárosi m. kir. mérnöki hivatal iródjában a szeged-temesvár-szászsebesi államút 38. mf. szakaszán lévő 191 számú hid kijavítása iránt, mely 4116 frt 91 krban megállapított költségvetés szerinti szabályszerű zárt írásbeli ajánlatok alapján tárgyalás fog tartatni, melyre vállalkozni akarók meghívottak.

A terv és az építési feltételek a mérnöki iródjában rendes hivatalos órákban megtekinthetők, a hol az árverezés megkezdéséig 50 kros bélyeggel 5% bánatpénzzel ellátott, szabályszerűleg szerkesztett írásbeli ajánlatok elfogadtnak.

Szászvároson, 1876. évi augusztus-havában.

A m. k. mérnöki hivataltól.

Nem hivatalos.

(324)

Pályázati hirdetés.

Az ó-tordai ev. ref. leánynevelde tanítónői állomására pályázat: hirdetik, a következők szerint:

- 200 frt. o. é. az egyház pénztárából évnegyedenkénti részletekben utalagosaon fizetve.
- A növekedéktől begyűlendő tandíj összeg fele része 160 o. é. frt. erejéig.
- Két ül vámpa.
- Lakás a nevelde helyiségében, két szoba, téli, nyári konyha, kamara és pinczével.

A tanítónő egyelőre ideiglenesen csak 3 évre választatik. Pályázati határidő: **augusztus 31-dike.** A felereselt pályázati folyamodványok ó-tordai ref. lelkész t. FÜZI SÁNDOR urhoz küldendők.

Ó Torda, augusztus 10. 1876.

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi,

ha minden doboz címlapján a sas és az én sokszorosított cége van lenyomva.

Egy lepcséselt eredeti dohoz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben kapható az X. sz. jelű csomagban.

Francia borszesz sóval.

A legmegbízhatóbb önszegélyű szere a szenvedő ember legnevezetesebb belső és külső gyulladásai, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebe-ülés-k fejt, fül- és felfás, régi sörvek és nyit sebek, rákfélék, úszék, szemgyulladás, mindennemű bennülés és séülés ellen.

Úvegekben használati utasítással együtt 30 kr o. é.

Valódi minőségben kapható az X. sz. jelű csomagban.

Dersch-hatmaj-zsírölaj

Krohn M. és Társai B. Bergenben (No védjában.) Ezen hatmaj zsírolaj zalamanyai, a kereskedelemtől eltérő, fáj kö. között az egyedüli, mely orvosi célokra használható.

Ára egy liternek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben kapható az X. sz. jelű csomagban.

MOLL A. Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Raktárak. Kolozsvárt. (X*) Valentini Ad gyógyszerész. (X*) Wolff Ján. gyógyszerész. (X*) Dr. Hirtz György, gyógyszerész. (X*) Székely Mihály, gyógyszerész. Beszterce. (X*) Lene Károly, gyógyszerész. Dévény. (X*) Krámer Sándor, gyógyszerész. L. Ungvári. (X*) György gyógyszerész. Dieb. Szent-Mártonban. (X*) Fischer Ede, gyógyszerész. Szegedben. (X*) Büdös K. gyógyszerész. Thalmar. (X*) Reissenberger A. F. Szászsebesben. (X*) Reinhardt J. C. Szászvároson. (X*) Schmitt F. gyógyszerész. Zalatna. (X*) Mihály S. gyógyszerész. Segesváron. (X*) Teutsch J. B. ur. ur.

Nehézkórt

(nyavalyos) levél által gyógyít dr. Killisch különleges orvos. Nemtudni Dreda (Szász-seg.) Eddig 8000-nél többet kezelt sikerrel.

(15)

(28—52)

Gummi és halhólyagból készült

Övszereket (Cottons)

utánvételek titoktartás ig. re mellett, díjazat. jét 2 frt 6 frtg, küld J. N. Schmiedler gummi gyáros Bécsben, VII. Be-zirk Südtgasse Nr. 19.

(164) 17—20

Ezer meg ezer hölgy

hőrszépítőszert

előmerített a hivatalos-an megvizsgált ártalmatlan, valódi

RAVISSANTE

dr. Lejosse-tól Parisban.

Schwarz Henrik-nél

Budapest, Királyi ut.

Ezen világírú szepítő szer pillanat alatt a legszebb, legtermészetesebb ifjú arczszínt idézi elő a bőrt fehérit, frissíti és nem miltja, eltávolít legváladékát, a bőrt minden orvosi ártalmától, a szíze por- valamin minden kendőszertől föllelegesé tesz.

Raktárak. Kolozsvárt: Valentini Adolf ur gyógyszerész. N. Szében Albrecht A. kapható.

Ezer meg ezer hölgy

hőrszépítőszert

előmerített a hivatalos-an megvizsgált ártalmatlan, valódi

RAVISSANTE

dr. Lejosse-tól Parisban.

Schwarz Henrik-nél

Budapest, Királyi ut.

Ezen világírú szepítő szer pillanat alatt a legszebb, legtermészetesebb ifjú arczszínt idézi elő a bőrt fehérit, frissíti és nem miltja, eltávolít legváladékát, a bőrt minden orvosi ártalmától, a szíze por- valamin minden kendőszertől föllelegesé tesz.

Raktárak. Kolozsvárt: Valentini Adolf ur gyógyszerész. N. Szében Albrecht A. kapható.

(274)

(14—24)

Az ő felsége Ferenoz József király által szabad, valódi

Arcanum

a patkányok, házi és mezei egerek, vakondok- és csótányok kiirtására, melyet után kontarkodnak, de hamisítatlanul kapható: Kolozsvárt: Bokros Ádám. Brassó: Hessheimer J. L. A. Maros-Vasárhelyt: Pogarasi J. Demeter. Segesvár: Ifj. Misselbacher J. B.

Ára 1 nagy szelencének 1 frt.

Következő igen érdekes s különösen ajánlható művek kaphatók:

STEIN JÁNOS

KÖNYV- MŰ- ÉS HANGJEGYKERESKEDÉSÉBEN KOLOZSVÁRT:

- LAURENT P. M. Geschichte des Kaisers Napoleon I. III. Ausg. Mit dem Porträt Napoleons nach Paul Delaroche. Ára 1 frt 65 kr.
- OLMSTED FREDERICK LAW. Wanderungen durch Texas und im mexicanischen Grenzlande. III. Auflage. Ára 1 frt 65 kr.
- ASCARGORTA. Geschichte von Spanien bis auf die neueste Zeit fortgeführt. Mit dem Porträt Philipp's. II. Auflage. Ára 1 frt 95 kr.
- SCHRÖDER J. F. Geschichte Kar's des Grossen. Mit dessen Porträt nach Albrecht Dürer. Ára 95 kr.
- HANSTEEN Prof. CHRISTOF. Reise Erinnerungen aus Sibirien. III. Auflage. Ára 1 frt 65 kr.
- LAMARTINE ALFONS de. Geschichte der Februar-Revolution in Frankreich. Mit dem Porträt Lamartine's. III. Ausgabe. Ára 1 frt 65 kr.
- KUGLER FRANZ. Geschichte Friedrichs des Grossen IX. Auflage. Mit Friedrichs Porträt nach Schadow. Ára 1 frt 78 kr.
- SGUIER E. G. Die Staaten von Central Amerika insbesondere Honduras, San Salvador und die Moskitoküste. III. Auflage. Ára 1 frt 65 kr.
- GUIZOT FRANZ. Geschichte der englischen Revolution bis zum Tode Karl's des Ersten. Mit dem Porträt Karl's I. III. Ausg. Ára 95 kr.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdászattól az ev. ref. tanoda bettivel Kolozsvárt.

Pénzküldeményekről a könyv árán felül még 10 kr. mellékletből a fuvarlevél és csomagolásért.

- MÉRIMÉE PROSPER. Der falsche Demetrius. Episode aus der Gesch. Russlands. III. Ausgabe. Ára 95 kr.
- OERSTED HANS CHRISTIAN. Der Geist der Natur. 6. Aufl. vollständig in 2 Bänden. Mit Biografie und Porträt. Ára 2 frt 60 kr.
- KEIGHTLEY THO. AS. Geschichte von Indien. Deutsch bearbeitet bis auf die neueste Zeit fortgeführt von Julius Seybt. III. Aufl. in 2 Bänden. Ára 2 frt 60 kr.
- FRYXELL ANDREAS. Geschichte Gustav Adol's. Mit dem Porträt Gustav Adol's nach Anton von Dyk. Neue Ausgabe. Ára 1 frt 95 kr.
- SÜDAFRIKA und MADAGASKAR geschildert durch die neueren Entdeckungsreisenden namentlich Livingstone und Ellis. III. Ausgabe. 1 forint 65 kr.
- ALLEN C. F. Geschichte von Dänemark von der ältesten bis auf die neueste Zeit. Mit dem Porträt Christian's IV. Neue Ausgabe. 1 forint 95 kr.
- GUIZOT FRANZ. Geschichte Richard Cromwells und der Wiederherstellung des Königthums in England. Mit dem Porträt des Generals Monk. III. Ausgabe. Ára 95 kr.
- MUNDY G. E. Wanderungen in Australien und Vandiemensland. Auflage. Ára 1 frt 65 kr.
- FAYE ANDREAS. Geschichte von Norwegen bis auf die neueste Zeit fortgeführt. Neue Ausgabe. Mit einem Stahlstich. Ára 1 frt 95 kr.
- HALTAUS CARL. Geschichte des Kaisers Maximilian des Ersten. Mit dem Porträt Maximilian's. III. Ausgabe. Ára 1 frt 65 kr.
- MUNGO PARK'S. Reisen in Afrika. Neu bearbeitet von Friedrich Steiner. III. Auflage. Ára 1 frt 65 kr.
- FRYXELL ANDREAS. Geschichte Karl's des wülfen. Mit dem Porträt Karl's nach Chodowicki. Ára 95 kr.
- GUIZOT FRANZ. Geschichte Oliver Cromwells und der englischen Revolution. Mit dem Porträt Cromwells. III. Ausgabe. Ára 95 kr.
- Die kaukasischen Länder und Armenien in Reisebeschreibungen von Carl K. KOCK, MACINTOSH. Spencer und Wilbraham. III. Aufl. Ára 1 frt 65 kr.
- MIGNET F. A. Geschichte der Königin Maria Stuart. Mit dem Porträt Maria Stuart's nach Zuccheri. III. Ausgabe. Ára 95 kr.
- D'ESTAYRAC de LAUTURE Graf. Die Afrikanische Wüste und das Land der Schwarzen am oberen Nil. III. Aufl. Ára 1 frt 65 kr.
- GROSS-HOFFINGER A. J. Geschichte Joseph's des Zweiten. III. Aufl. Mit dem Porträt Joseph's II. Ára 1 frt 65 kr.
- HUC & GABET. Wanderungen durch das chinesische Reich. III. Aufl. Ára 1 frt 65 kr.
- ROSCOE WILLIAM. Leben Lorenzo de'Medic genannt der Pracht. Mit dem Porträt Lorenzo's nach Vasari. III. Auflage. Ára 95 kr.
- JAHN Dr. G. A. Handbuch des Witterungskure. Mit 26 in den Text eingedruckten Kupfern. III. Ausgabe. Ára 95 kr.

Az új cselédtörvény.

(Erebe lépett 1876. május -én.)

TÖRVÉNYCZIKK

A CSELÉD ÉS GAZDA KÖZÖTTI viszony szabályozásáról,
a gazdasági munkásokról és a napszamosokról.
Ára füzve 20 kr. postán küldve 22 kr.

TILINKÓ

NEMZETI DALOK.

A magyar-nép számára, szerkesztetteegy népbárát. gyönyörű színnyomatu borítékba. 30 kr.